

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรในการวิจัยนี้ ได้แก่ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมดจำนวน 382 คน ซึ่งได้ขอรายชื่อมาจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นเพื่อสำรวจพฤติกรรมทางการบริหารของครูใหญ่ วิธีดำเนินการได้พิจารณาไปตามหลักการ ดังนี้คือ

1. การกำหนดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ พฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ที่จะสำรวจครั้งนี้ได้ยึดตามหลักของ ลูเทอร์ กุลลิค (Luther Gulick) ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารบุคคล การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การเสนอรายงาน และการงบประมาณ

2. ลักษณะของแบบสอบถาม เพื่อความสะดวกในการวิจัย การวิจัยนี้ได้ใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจพฤติกรรมของครูใหญ่เป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อความพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นบ่อยเพียงใด ระดับความถี่ของพฤติกรรมแบ่งเป็น 5 ชั้น คือ

1. เกิดขึ้นบ่อยที่สุดหรือมากที่สุด
2. เกิดขึ้นบ่อยหรือมาก
3. เกิดขึ้นน้อย
4. เกิดขึ้นน้อยมาก
5. ไม่เกิดขึ้นเลย

เพื่อป้องกันมิให้ผู้ตอบต้องตอบในแนวรับเพียงอย่างเดียว บางข้อจึงได้คิดแปลงข้อความให้ผู้ตอบต้องตอบในแนวปฏิเสธด้วย

นอกจากนี้ในตอนท้ายของกระบวนการบริหารแต่ละชนิดก็ได้ให้มีแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open end) เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเสรี แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่แรก เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา 7 ประการ จำนวน 76 ข้อ

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ (situation) ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เศรษฐกิจ ประสิทธิภาพในการทำงาน ความรู้พิเศษทางการบริหาร และขนาดของโรงเรียนที่ควบคุมอยู่ รายละเอียดของแบบสอบถามที่ได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก

3. การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ ได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม การบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ ตามแนวของ ลูเทอร์ กิลิก และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม หลังจากนั้นจึงนำไปทำการทดสอบเบื้องต้น เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามนี้ให้ดีที่สุด และเพื่อให้ทราบว่าเมื่อมีการตอบแบบสอบถามนี้จริง ๆ ผู้ตอบจะประสบอุปสรรคอะไรบ้าง จึงได้นำแบบสอบถามนี้ไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติในค่านต่าง ๆ ใกล้เคียงกับประชากรที่จะใช้ในการวิจัยจริง ๆ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงนำไปทดลองกับครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมืองนนทบุรี จำนวน 15 คน หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามนี้มาปรับปรุงแก้ไขและใช้กับประชากรต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลซึ่งใช้แบบสอบถามนี้ มีปัญหาที่สำคัญยิ่ง ก็คือ ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้ขอหนังสือแนะนำจากหัวหน้าแผนกวิชาบริหาร การศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (ซึ่งรวบรวมไว้ในภาคผนวก) เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย ส่วนผู้วิจัยก็ได้แนบจดหมายส่วนตัวของผู้วิจัยถึงครูใหญ่พร้อมทั้งแบบสอบถาม ไปรษณีย์ เมื่อตอบ

เสร็จแล้วได้ขอให้ส่งกลับมายังผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับ โดยการสอดซองปิดแสตมป์ และเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัยเองไว้ให้โดยเรียบร้อย

การส่งแบบสอบถามไป เริ่มส่งเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2518 กำหนดให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน 2 สัปดาห์ คือวันที่ 31 มกราคม 2518 แต่เมื่อถึงกำหนดปรากฏว่า ได้รับคืนมาน้อย จึงได้เตือนไปยังผู้ตอบอีกครั้งหนึ่งโดยทางโทรศัพท์และจดหมายเพื่อขอให้ตอบ และรอต่อไปอีก 4 สัปดาห์ จึงได้หยุดการรอคำตอบและลงมือวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนมา 256 ชุด จากจำนวนที่ส่งไป 382 ชุด คิดเป็น 67.02 % ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด แบบสอบถามที่สมบูรณ์ต้องมีลักษณะดังนี้คือ มีคำตอบครบทุกข้อตามที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม นอกจากข้อที่ให้แสดงถึงปัญหา ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในรูปตารางแสดงความถี่แสดงการฐานนิยม (Mode) และการอยุ่ละ

ข้อมูลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการบริหารโรงเรียน ได้ทำการวิเคราะห์ ดังนี้คือ

1. วิเคราะห์เป็นรายข้อและนำเสนอในรูปตารางแสดงความถี่ แสดงการฐานนิยม (Mode) และการอยุ่ละ
2. วิเคราะห์โดยส่วนรวมของพฤติกรรมแต่ละด้าน โดยยึดหลักว่าถ้าเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จะได้คะแนนดังนี้

น้อยที่สุด, มากที่สุด	=	5	คะแนน
น้อย, มาก	=	4	คะแนน
น้อย	=	3	คะแนน
น้อยที่สุด	=	2	คะแนน
ไม่เคยเลย	=	1	คะแนน

ถ้าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อันได้แก่

พฤติกรรมทางการวางแผน	ข้อที่	2
พฤติกรรมทางการจัดองค์การ	ข้อที่	2, 3
พฤติกรรมทางการบริหารบุคคล	ข้อที่	5, 13
พฤติกรรมทางการวินัยสั่งการ	ข้อที่	1, 5, 9
พฤติกรรมทางการประสานงาน	ข้อที่	5
พฤติกรรมทางการเสนอรายงาน	ข้อที่	1, 2
พฤติกรรมทางการงบประมาณ	ข้อที่	3, 8

จะให้คะแนนดังนี้

น้อยที่สุด, มากที่สุด	=	1	คะแนน
น้อย, มาก	=	2	คะแนน
น้อย	=	3	คะแนน
น้อยที่สุด	=	4	คะแนน
ไม่เกี่ยวข้อง	=	5	คะแนน

การนำเสนอ ได้เสนอในรูปแบบตารางแสดงความถี่ แสดงค่าฐานนิยม (Mode) การร้อยละ และค่าเฉลี่ย (Mean)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหา ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ได้นำเสนอโดยสรุป รวมกันเป็นหมวดหมู่